

Navnið spillir ongan

-Eg dugi ikki við mínum besta vilja at síggja, at tað skal vera ein grund til at broyta nøvnini á Baileys banka og Lúsabanka, soleiðis sum málnevndin hevur gjørt av. Nøvn eru ikki bara nøvn. Hvørt einsta staðanavn er eisini boðberi frá søgu okkara. Við hvørjum navni, sum verður tikið frá okkum, missa vit ein part av fortíðini og okkum sjálvum. Og bæði Baileys banki og Lúsabanki eiga ein tått í fiskivinnusøguni hjá okkum skrivar Johnny Thomsen m.a. í Sjóarmið í dag.

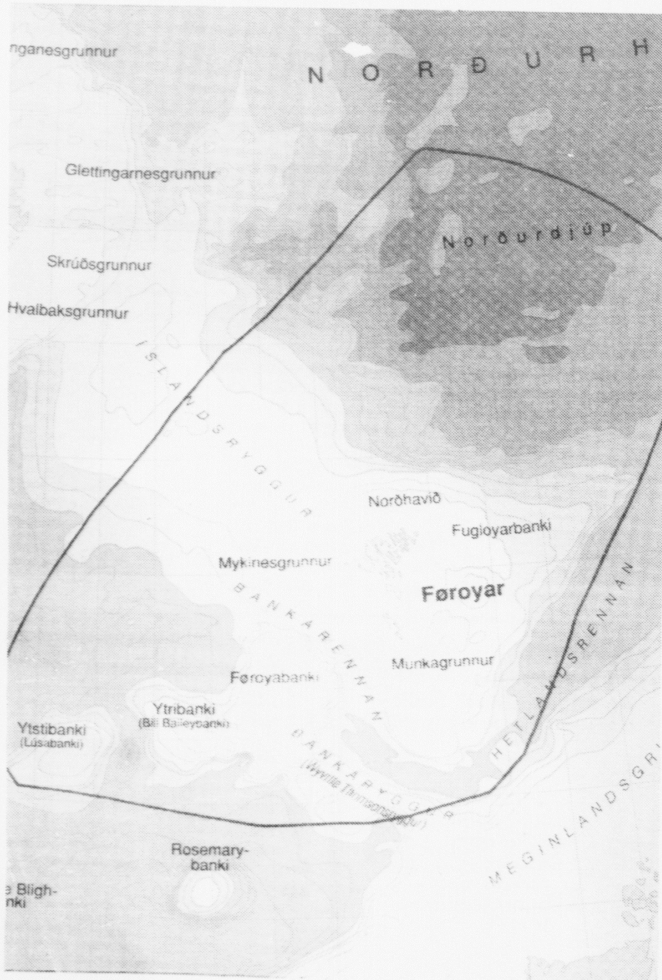
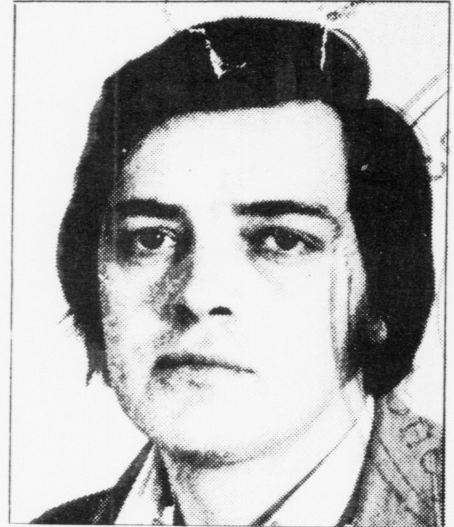
Sjóarmið

Í nógv ár hava føroyingar vitað um Baileys banka og Lúsabanka (ávikavist ill Bailay's Bank og Lousy Bank á eingilsk-

um). Og tað tykist ongan hava nervað stórvægis, at teir itu nettup soleiðis. Men nú sær ikki mætari út, enn at onkur hevur

fingið ilt av tí. Tí nú upplýsir eitt tíðindaskriv frá málnevndini knappliga at landsstýrið og Føroya Skúlabókagrunnur hava

Johnny Thomsen - Hesi navnatýningarpoliitikur sker djúpt niður í søgu og mentan okkara

Nýggja kortið, har Bill Baileybanki og Lúsabanki hava fingið nýggju nøvnini Yttribanki og Ytstibanki.

gjørt av, at hesir bankar ikki eita soleiðis longur. Tey hava rættiliga spent seg út og funnið upp á at skírt teir Yttribanki og Ytstibanki!

Grundgevingin fyri hesum óvantaða navnskifti er tann, at hesir báðir bankar nú eru á føroyskum sjóøki (tað hava teir nú annars verið leingi), og tí mugu teir eisini hava føroysk nøvn.

Navnabót

Eg dugi ikki at siga, hvør hesin Bill Bailey var. Kanska tann, sum fann bankan?

Navnið á bankanum er so bara eitt burtur úr tí ørgrynuni av geografiskum nøvnum, sum eru kallað upp eftir fólki, líka frá Mount Everest til Dánjalsmið.

Tað er meira enn so komið fyri í summum londum, at soverðin nøvn eru broytt av politiskum grundum, tá nýggir valds-harrar eru komnir til ræðið. Men annars plagar tað at vera hyggjuráð at vera varin við soverðnum broytingum. Og eg dugi ikki við mínum besta vilja at síggja, at tað skal vera ein grund at broyta tað vælkenda navnið á hesum banka, sum av berari og blektaðari søguligari og geografiskari tilvild er endaður á føroyskum sjóøki, bara tí hann ber navnið á einum skota ella eingilskmanni. So kundu t.d. norðmenn við somu grundgeving farið at kallað Jan Mayen fyri Ytterste øy (Jan Mayen var hollendari), ella russarar kundu umdoypt Barentshavið til okkurt russiskt

(William Barents var eisini hollendari).

Og hví Lúsabankin ikki kann sleppa at eita soleiðis í frið og náðum er uppaftur meira óskiljandi. Orðini lús og lúsa- eru so í hvussu er rótføroysk. Um navnið so er týtt ella mistýtt úr eingilskum, kann ikki hava nakað at siga.

Skal henda navnauppruddingin halda fram, verður úr at gera hjá okkara málpolitisku myndugleikum. Eisini aðrastaðni á føroyskum sjóøki ella kanska komandi føroyskum sjóøki liggja bankar við útlendskum nøvnum. Og í hvussu er ein partur av Wyville Thomson rygginum (uppkallaður eftir tí skotska havgranskanran Charles Wyville Thomson) liggur nú á føroyskum sjóøki. Skal hann nú hava eitt føroyskt navn? Ella kanska bara tann parturin, sum føroyingar hava fingið, meðan restin varðveitir tað gamla navnið? (Eg ivist eitt sindur í, um vit fáa eingilskmenn at taka við einum føroyskum navni). Tað verður eitt sindur flókjasligt.

Søguna reingja vit so kortini ikki. Um bankarnir eita Yttribanki ella Bill Baileys banki, Ytstibani ella Lúsabankin, so vóru tað ikki føroyingar, sum funnu teir.

Og fyri alt tað, so er sjálvt orðið banki ikki petti føroyskt.

Ytstatrøð?

Men um ætlanin er at víðka okkara málsliga suverenitet til føroyskt sjóøki, mátti tað verið

uppaftur meira logiskt og átrokandi at sloppið av við fremmand nøvn á føroyskum landaøki, har nógv meiri fólk kemur í samband við hesa málspillu. Hvi skulu vit dragast við nøvn sum Dímun (sum er geliskt) og Argir (eisini geliskt)? Skulu tey ikki broytast? (Kanska argjafólk og fólk við eftirnavninum Arge fara at mótmæla, men nøkur fá tvørball eiga vituliga ikki at sleppa at forða hesi málsligu kollvelting).

Ella hvat við Jónas Broncksgøtu, sum er uppkallað eftir einum hollendara? Ella Quillingsgarði? Og hvat við tí útlenska staðanavninum Debesartrøð? Tað átti so vælsagtans at titið Ovatrøð, Ytatrøð, Ytstatrøð ella okkurt tilfíkt.

Navnatýning

Nøvn eru ikki bara nøvn. Hvørt einasta staðanavn er eisini boðberi frá søgu okkara. Við hvørjum einasta navni, sum verður tikið frá okkum, missa vit ein part av fortíðini og okkum sjálvum. Og bæði Baileys banki og Lúsabanki eiga ein tått í fiskivinnusøguni hjá okkum. Hesi navnatýningarpoliitikur sker tí djúpt niður í søgu og mentan.

Tað er tí at vóna, at veðurtaenastan, útvarpið o.o. klára at halda tørn og ikki stinga upp fyri hesi málsligu týning.

Orð eru seig, eg vænti nú, at okkara sjómenn fara at bliva við at siga Baileys banki og Lúsabankin.

Johnny Thomsen